

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8420/2568

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1629, ป.วิ.พ. มาตรา 322

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องทั้งสองในฐานะทายาทโดยธรรมครอบครองที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๘๖๔ ที่โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดประกาศขายทอดตลาดเป็นสัดส่วน ผู้ร้องทั้งสอง จึงไม่มีสิทธิร้องขอให้บังคับเหนือที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๘๖๔ โดยกันส่วนที่ดินตามที่ผู้ร้องทั้งสองอ้าง อย่างไรก็ตาม เมื่อที่ดินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินมรดกของ ค. ซึ่งตกทอดแก่ทายาท และข้อเท็จจริงได้ความตามทางไต่สวนโดยโจทก์ไม่ได้แย้งว่า ผู้ร้องทั้งสอง อ. และ ห. เป็นบุตรของ ค. ผู้ร้องทั้งสอง จึงเป็นทายาทโดยธรรมที่มีสิทธิได้รับที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๘๖๔ ซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของ ค. ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๒๙ (๑) การยึดที่ดินดังกล่าวของโจทก์ย่อมไม่กระทบกระทั่งถึงสิทธิในการรับมรดกของผู้ร้องทั้งสอง ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๒๒ ผู้ร้องทั้งสองจึงมีสิทธิร้องขอให้กันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๕๘๖๔ ตามส่วนที่ตกทอดแก่ผู้ร้องทั้งสอง

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยในฐานะทายาทโดยธรรมของนายอนิรุทธหรือคำบาง ชำระเงิน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยรับผิดชอบไม่เกินกว่าทรัพย์สินมรดกที่ตกทอดได้แก่ตน จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาล โจทก์จึงร้องขอให้มีการบังคับคดีและนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 มีชื่อนายอนิรุทธหรือคำบางเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในฐานะผู้จัดการมรดกของนางคำ พร้อมสั่งปลุกสร้างบนที่ดิน ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอและแก้ไขคำร้องขอให้กันส่วนที่ดินของผู้ร้องทั้งสองออกก่อนขายทอดตลาด โจทก์ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องขอของผู้ร้องทั้งสอง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องขอ ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ ผู้ร้องทั้งสองอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน คืบค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้น 170 บาท แก่ผู้ร้องทั้งสอง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้ร้องทั้งสองฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ได้ความว่า นอกจากผู้ร้องทั้งสองจะอ้างในคำร้องขอว่า ผู้ร้องทั้งสอง นายอนิรุทธหรือคำบาง และนายหนูกาญจน์ ต่างครอบครองที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 เป็นส่วนสัดส่วนแล้ว โดยผู้ร้องที่ 1 ครอบครองที่ดินทางทิศใต้ ส่วนผู้ร้องที่ 2 ครอบครองที่ดินทางทิศใต้ติดกับส่วนของผู้ร้องที่ 1 โจทก์ไม่อาจขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินทั้งแปลงได้ ขอให้กันส่วนที่ดินที่ผู้ร้องทั้งสองครอบครองก่อนขายทอดตลาดแล้ว ผู้ร้องทั้งสองยังอ้างในคำร้องขออีกว่า ที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 เป็นทรัพย์สินมรดกของนางคำ มารดาของผู้ร้องทั้งสอง นายอนิรุทธหรือคำบางและนายหนูกาญจน์ เมื่อนางคำถึงแก่ความตาย ผู้ร้องทั้งสองย่อมมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งที่ดินทรัพย์สินมรดกดังกล่าวในฐานะทายาทโดยธรรมของนางคำ การบังคับคดีของโจทก์ย่อมไม่กระทบกระทั่งถึงสิทธิในการรับมรดกของผู้ร้องทั้งสองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 322 อันเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองอ้างว่ามีสิทธิที่จะได้รับส่วนแบ่งที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 ซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของนางคำในฐานะที่ตนเป็นทายาทของนางคำ ซึ่งศาลชั้นต้นยังมิได้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อศาลชั้นต้นไต่สวนพยานหลักฐานแล้ว ศาลฎีกาจึงเห็นควรวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวโดยไม่ย้อนสำนวน

ไปให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยใหม่ ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันรับฟังได้ในชั้นนี้ว่า เดิมที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 มีชื่อนางคำ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ เมื่อนางคำถึงแก่ความตาย นายอนิรุทธหรือคำบางรับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวในฐานะผู้จัดการมรดก โจทก์เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลยในฐานะทายาทโดยธรรมของนายอนิรุทธหรือคำบาง และนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินดังกล่าว เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2564 ปัจจุบันอยู่ระหว่างเจ้าพนักงานบังคับคดีประกาศขายทอดตลาด คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิร้องขอให้บังคับเหนือที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 โดยกันส่วนของผู้ร้องทั้งสองจากการขายทอดตลาดหรือไม่ เพียงใด เห็นว่าที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 ที่โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดประกาศขายทอดตลาด มีเนื้อที่ 2 งาน 56 ตารางวา ผู้ร้องทั้งสองต่างอ้างว่าครอบครองที่ดินดังกล่าวเป็นส่วนสัด โดยผู้ร้องที่ 1 ครอบครองที่ดินทางทิศใต้ติดทางสาธารณประโยชน์ เนื้อที่ 91.6 ตารางวา ผู้ร้องที่ 2 ครอบครองที่ดินทางทิศใต้ติดกับส่วนที่ผู้ร้องที่ 1 ครอบครองและติดทางสาธารณประโยชน์ เนื้อที่ 63.8 ตารางวา นายอนิรุทธหรือคำบางครอบครองที่ดินทางทิศเหนือ เนื้อที่ 46 ตารางวา และนายหนูกาญ ครอบครองที่ดินทางทิศเหนือเช่นกัน เนื้อที่ 39.6 ตารางวา ตามแผนที่พิพาท จากแผนที่พิพาทดังกล่าว ปรากฏว่า ผู้ร้องที่ 1 ครอบครองที่ดินส่วนที่ติดกับทางสาธารณประโยชน์ และมีเนื้อที่ครอบครองมากกว่าส่วนที่นายอนิรุทธหรือคำบางและนายหนูกาญครอบครองหนึ่งเท่าตัว ส่วนผู้ร้องที่ 2 ครอบครองที่ดินส่วนที่ติดกับทางสาธารณประโยชน์ และมีเนื้อที่ครอบครองมากกว่าส่วนที่นายอนิรุทธและนายหนูกาญครอบครองเช่นกัน แต่ที่ดินส่วนที่นายอนิรุทธหรือคำบางและนายหนูกาญครอบครองมีเนื้อที่น้อยกว่าผู้ร้องทั้งสองและไม่ติดกับทางสาธารณประโยชน์ ทั้งไม่มีทางเข้าออกสู่ทางสาธารณประโยชน์ แต่จะต้องผ่านที่ดินส่วนที่ผู้ร้องที่ 1 หรือที่ 2 ครอบครองเพื่อผ่านเข้าออกสู่ทางสาธารณประโยชน์ และได้ความตามที่ผู้ร้องที่ 1 ตอบคำถามค้านว่า นอกจากที่ดินแปลงดังกล่าวแล้ว นางคำไม่มีทรัพย์สินมรดกเป็นที่ดินแปลงอื่นอีก พฤติการณ์การครอบครองที่ดินเป็นส่วนสัดตามที่ผู้ร้องทั้งสองอ้างจึงได้เปรียบนายอนิรุทธหรือคำบางและนายหนูกาญ โดยไม่ปรากฏเหตุผลหรือสาเหตุการครอบครองเป็นส่วนสัดดังกล่าว จึงเป็นพิรุธและไม่น่าเชื่อถือ ทั้งผู้ร้องทั้งสองมิได้นำสืบให้เห็นถึงสภาพการครอบครองที่ดินเป็นส่วนสัดตามที่อ้าง จึงเป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ข้อเท็จจริงรับฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องทั้งสองครอบครองที่ดินเป็นส่วนสัดตามที่กล่าวอ้าง จึงไม่มีสิทธิร้องขอให้บังคับเหนือที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 โดยกันส่วนที่ดินตามที่ผู้ร้องทั้งสองอ้าง อย่างไรก็ตาม เมื่อที่ดินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินมรดกของนางคำซึ่งตกทอดแก่ทายาท และข้อเท็จจริงได้ความตามทางไต่สวนโดยโจทก์ไม่ได้แย้งว่า ผู้ร้องทั้งสอง นายอนิรุทธหรือคำบางและนายหนูกาญ เป็นบุตรของนางคำ ผู้ร้องทั้งสองจึงเป็นทายาทโดยธรรมที่มีสิทธิได้รับที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 ซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของนางคำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1629 (1) การยึดที่ดินดังกล่าวของโจทก์ย่อมไม่กระทบกระทั่งถึงสิทธิในการรับมรดกของผู้ร้องทั้งสองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 322 ผู้ร้องทั้งสองจึงมีสิทธิร้องขอให้กันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 ตามส่วนที่ตกทอดแก่ผู้ร้องทั้งสอง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ยกคำร้องขอของผู้ร้องทั้งสองนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องทั้งสองฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินโฉนดเลขที่ 15864 ให้แก่ผู้ร้องทั้งสองคนละหนึ่งในสี่ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 คำอุทธรณ์นิยมนชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

องอาจ แนนหนา · นัยนาธ จันทรจำเรญ · ยุพา วงศ์ทองทิว

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/8420/2568>